Додаток до „Буковини“

Ч. 32. Чернівці, дня 5. (18. серпня) 1905. Рік VIII.

Виходить що тижня в пятницю.

Коштує річно 4 корони, а до Америки 2 доляри.

РУСКА РАДА

Народна ґазета.

Адр. редакциї: „Руска Рада“ в Чернівцях улиця Петровича число 2.

Вибір посла до ради державної.

Вже розписало правительство вибір посла до ради державної з громад сельских повітів Садаґурского, Черновецкого, Серетского і Сторожинецкого на місце Лупія, що доси заступав сї повіти в раді державній, а тепер мусїв уступити, бо став президентом банку краєвого.

Маємо вибрати собі доброго і щирого свого заступника. Вибрати-ж такого заступника річ не легка, бо то аж чотири повіти вибирають одного посла. Треба добре уважати, аби вороги нас не змудрували, треба уміти вибирати посла, треба великої згоди і єдности між нами, треба кріпко тримати ся, бо инакше наша мужицка справа пропаде, а вороги насьміють ся над нами.

Кілько то кривди наш мужицкий нарід натерпів ся з тої причини, що при виборах вороги єго змудрували і так покрутили, що послом вийшов такий чоловік, що не нас, а ворогів заступав, — сего не списав би і на воловій скірі. Кілько то кервавиці нашої мусїли ми заплатити за те, що не уміли допильнувати вибору, не уміли вибрати собі доброго та щирого заступника, се показують от хотьби отсї два приклади, котрі кождий порозуміє.

Перший приклад: Як в роцї 1848-ім скасували паньщину, то в радї державній стали депутати радити над тим, чи за скасовану паньщину панам заплатити, чи нї. Пани жадали заплати, — мужицкі депутати тому противили ся, бо казали, що вже досить наробили ся пани мужиками сотками лїт, наїли ся їх гіркої кривди, — то за що панам ще платити?! Радили, радили, — прийло до голосованя і показало ся, що за тим, аби заплатити панам за паньшину було 174 голосів, а против того було 144 голосів. Лиш 30 голосів хибувало, тай за паньщину не були-б платили нї наші дїди, нї тати, нї ми, нї наші дїти і внуки, бо прецїнь ми ще і тепер платимо грубий гріш на сплату паньщини, тай ще і наші дїти і внуки будуть платити. А чому-ж забракло тих кілька голосів? Тому, бо деякі сельскі громади вислали були на своїх заступників до Відня не щирих заступників, а своїх лютих ворогів, що там заступали себе, а не мужиків. Оттак мужики самі себе втопили і на мужиків цїлої Австриї наложено страшний тягар паньщнзняний 576 мілїонів корон, а з того на нашу Буковину припало 36 мілїонів корон і ми ще сегодня стогнемо і ще довго будемо стогнати під сим важким тягаром!

Другий приклад: Пани, взявши гроші за паньщину, пустили їх скоро, а як кишенї їх порожні стали, то вони вигадали знов одну штучку на мужицку скіру. Оглянувши ся в буковиньскім соймі і побачивши, що там і не пахло мужицким духом, лиш сам паньский, бо наші мужики повибирали собі на своїх заступників самих панів, пани давай продавати в р. 1879-ім пропінацию краєви, і так в соймі урадили і ухвалили, щоби їм за пропінацию заплатити 16 мілїонів корон. І знов ми мужики платимо сих 16 мілїонів, бо тоті заступники, яких ми собі тодї вибрали, потягнули за панами, бо самі були пани. Оттаких то заступників ми собі вибрали, що уміли з своїх плечий на наші плечі лиш все біль-

ші і більші тягарі звалювати, а вибирали ми їх, бо не уміли вибрати собі своїх, не уміли тримати єдности між собою.

От і тепер знов маємо собі вибирати посла, і тяжкий, дуже тяжкий буде сей вибір, бо знов пани хочуть, аби ми вибрали паньского помічника і поплечника, а нам доконечно треба щирого заступника. Треба буде дорбе бороти ся, аби пани і їх поплечники нас не замогли.

Якже-ж нам бороти ся? — Насамперед мусимо знати докладно всї приписи закона, аби ми нїчого не обмилили, тай аби ми не дали ся ворогам змудрувати.

Закон виборчий приписує, що на Буковинї посла до ради державної вибирають виборцї, а виборцїв вибирають в кождій громадї з межи себе ті, що мають право таких виборцїв вибирати.

Кожда громада виборчого округа на кождих 500. мешканцїв має вибрати одного виборця; решітки, які покажуть ся при подїлї числа мешканцїв через 500, мають значити тілько, що 500 (§ 10, *a*). Староство установляє, кілько кожда громає вибрати виборцїв (§ 28).

Хто-ж має право вибирати виборцїв?

Виборцїв кождої громади мають вибирати перші дві третинї всїх громадян, списаних за рядом після висоти оплачуваних ними річно безпосередних податків, а змежи співгромадян душпастирі, урядники державні, офіцири, урядники войскові з офіцирскою ранґою, ті особи, що осягнули академичний степень і публичні учителї. Окрім того право вибирати виборцїв мають також і сї громадяни, котрі рокової належитости в державних безпосередних податках платять що найменьше пять зр. т. зн. 10 корон і відповідають прочим варункам виборчого права до ради державної (§ 9).

Хто не має права вибирати виборцїв і не може бути вибраним на виборця?

Про се є в § 20-ім такий припис:

Від права вибору і вибиральности при виборі виборцїв є виняті:

1. Всї особи, що стоять під опікунством або під кураделею.

2. Ті, що отримують ласкавий хлїб із публичних, або громадских засобів, або отримували такий хлїб в роцї саме перед вибором, або котрі взагалї є тягаром для публичної добродїйности.

Але ласкавим хлїбом, або чином публичної добродїйности в справі виборчого права не уважає ся: запомог із кас хорих, рент в наслїдок нещасних припадків або рент інвалїдних, увільненя від шкільної оплати, обдарованя науковими

Н. Телєшоф:

НУЖДА.

(Переложив Кс. Недоленко).

На веснї, коли розілють ся води рік далеко по берегах, а потім знова спадуть в своє корито, лишають ся насипи піску, та намулу. Полишились насипи і на сибірскім поли, коли забрались по лїтнім побутї засланцї; лише з тою ріжницею, що не були то насипи піску, а насипані гроби. Звісно, по спадї води лишають ся малі рибки, що не вспіли, чи не здужали поплисти з водою, на жертву сонїшним проміням — спецї. Так лишилось з кілька тисячного людского населеня, кілька дїтий засуджених на вічне сирітство, або на неумолиму смерть.

Їх родичі повмирали, або вигнані і переслїдувані нуждою, потягли дальше, полишаючи дїти їх власній судьбі.

Такою сиротою лишив ся Микола, пятилїтний хлопчик, про котрого сам батько, махнувши рукою сказав:

„Він і так умре!“

Мама плакала, та молила ся довго, а вкінцї сказала і вона:

„Вмреш, серденько!.. Бог сам бачить, що він умре... Нам не можливо ожидати єго смерти“.

Судно, котрим мали перевезтись, стояло вже в пристани, а від'їзд був призначений на другий день. Коли-би не відїхали завтра, мусїли-би ждати цїлий місяць заки прийшла-б черга на них. А Матвій, батько Миколи з'ужив всї запаси; бо мусїв то тут, то там, ждати по кілька недїль. Тут пересидїв вже пів лїта, на сїй не харній земли, під пошматованим шатром, як

приборами або стипендиєю, а так само і запомог в лихій годині.

Особи, що над їх маєтком отворено конкурс, доки триває конкурсова розправа.

Ті особи, що зістали засуджені на якусь кару задля злочину або простунку крадїжи, спроневіреня, участи в них або ошуканьства (§§ 460, 461, 463. 464 карного закона).

Отсей наслїдок засуду має устати при злочинах, вичислених в § 6-ім ч. 1. до 10. закона з дня 15 го листопада 1867, В. з. д. ч. 131, з кінцем кари, при иньших злочинах по упливі десяти лїт; а при наведених повисше проступках по упливі трох лїт по скінченю кари.

В кождій громадї начальник громадский має обовязок укладати лїсти виборчі. Тоті лїсти начальник громадский має виложити в канцеляриї громадскій так, щоби кождому можна було в них вглянути. Виложене лїст треба публично оголосити і назначити для реклямаций *осьмодневний* речинець, рахуючи від дня сповненого оголошеня (§ 25).

Право реклямациї. Про се приписує § 26-ий так:

Реклямациї против лїст виборчих виборцї можуть подавати задля вписаня невиборцїв або задля пропущеня виборцїв і то до начальника громадского. Реклямациї, які увійшли у начальника громадского, має він до трох днїв предложити безпосередно зверхному цїсарскому начальству повітовому. На реклямациї, подані в слушний час, видає рішинець зверхник того цїсарского начальства полїтичного, котрому громада безпосередно підвладна.

Від рішеня старости можна до трох днїв подавати відклик до начальника краю. Рішинець начальника краю є у всякім разї остаточний. Ті реклямациї і відклики, що подані по речинци, треба яко спізнені відкидати. Той цїсарский урядник, що покликаний видавати решинцї на реклямациї, має до 24 годин перед річинцем вибору поробити з уряду в лїстах виборчих поправки, якби які були потрібні.

День і годину вибору виборцїв для кождої громади має назначити староста. Він має також поправити лїсти виборчі по довершенім рішеню реклямаций, а до проводу при виборі має назначити виборчого комісара. Начальник громадский, назначуючи день і годину тай місце, яке він має право вибирати, має зараз *покликати* (запросити) правиборцїв до вибору і в означений час той вибір сам перепровадити, або в разї, якби був перешкоджений, через иньшого члена виборчої комісиї казати перепровадити (§ 28).

Комисия виборча складає ся із комісара виборчого і із двох членів, яких начальник громадский із межи радних громадских до того призначить (§ 28).

Вибір виборцїв починає ся в означений день і в назначенім місци збору

пес. Чи не все одно, розлучитись день борше чи день пізнїйше з дитиною. Микола вже не виздоровіє, а кождий день коштує гроші.

Він може і остав-би ся, але мопонка єго не туди. А ще до того, майже все споживлене; а оставши ся, не лишало би ся єму нїчо иньшого, як хиба простерти руку о милостиню.

Матвій зближив ся з отвореними руками і пробитим поглядом до малого Миколи: „Чи се моя власна дитина, чи нї?“ спитав себе, а слези річкою поплинули з єго очий. — Він бив себе кулаком у груди і думав: Чи звірі ми, чи люди?

Микола лежав на пів мертвий і харчав. „Коли б мав вмерти, то нехай-би вмирав, Бог простить єго“, подумав Матвій повний розпуки. „Хотяй одна полекша“.

Єму було жаль Миколи, дуже жаль; оставити єго вмираючого, се страшно! Але щож єму почати? Взяти з собою не можливо, бо чиновники не пустять в судно, а на поліпшене нема й надії, він за ледви дихає — а через дитину лишатись цїлий місяць, значить, знищити ся до тла. Не поїдуть завтра, а Микола ще вмре завтра, то затриматись без хісна. Впрочім всї вважають єго за втраченого. В Матвія було крім Миколи ще осьмеро живих душ, про котрі мусїв також думати. Або мусять всї тут пропасти, ожидаючи смерти Миколи, або він — Боже, будь з ним — самий вмирати, а вони з душею підуть.

„Ірино! Гей, гей Ірино!“ кликав Матвій потонувши в задумі, зближаючи ся до свого шатра.

На єго клич виринула з шатра вимарнїла, худощава жінка. Вона дивилась мовчки і надїйним поглядом ожидала питаня

без огляду на число притомних правоборців. Голосоване відбуває ся устно. (§ 29). Але з виписаної для себе картки може кождий правиборець або сам собі відчитувати імена, або казати другому відчитувати, а сам має тоді за ним повтаряти устно тоті імена. Вибраний буде той, хто дістане найменьше 1 через половину всїх відданих голосів. Як більше осіб, ніж треба вибирати, мають за собою абсолютну більшість голосів, то переважне число голосів, або при рівности голосів льос, який має тягнути предсїдатель комісиї, рішає те, кого з них треба уважати вибраним. Як не найде ся абсолютної більшости голосів, то приступає ся до тїснїйшого вибору що до тих виборців, яких має ся вибирати.

Важний ще є припис § 45-го:

Голосоване треба в означеній годині закінчити. Але тих виборців, що ще перед кінцем означеної години явили ся в місци вибору і там є притомні при кінци голосованя, не сміє нїхто виключити від голосованя. Коли покаже ся щось такого що спиняє розпочати, продовжати або закінчити вибір, то комісия виборча за згодою комісаря виборчого може вибір перекласти або відложити на наступаючу днину.

Се має оповістити ся виборцям в спосіб уживаний звичайнно в громадї. Як віддаване голосів вже розпочало ся, то комісия виборча і комісар виборчий мають акти виборчі і урни виборчі враз з картками до голосованя, які там є запечатати, аж доки вибір не буде продовжати ся.

Так само важний припис і § 40:

Предсїдатель виборчої комісиї має ще перед голосованем пригадати зібраним виборцям змість §§-ів 9 *a*, 19 20 і 20 *a* сего закона виборчого про прекмети потрібні для вибиральности, пояснити їм поступоване при голосованю і при лїченю голосів і їх завізвати, аби свої голоси після волї і переконаня, не маючи жадних самолюбних думок на умі віддавали так, як вони се після свого найлїпшого розуміня і сумлїня уважають для загального добра за найлїпше.

Тут виписали ми і розібрали тоті приписи закона виборчого, які важні при виборі виборців з кождої громади. Уважайте добре на тоті приписи! Пильнуйте свого права! Не дайте нїкому вкоротити се ваше право. Як хочете ще лїпше знати тоті прописи, читайте їх в Підручнику для громадскої управи, який видав Видїл краєвий по руски, і який треба доконечно собі купити за 6 кор. для читальнї. Якби вам хто небудь против припису закона робив кривду, або якби начальник громадский поступав против припису закона, то ви зараз подавайте скаргу до староства, а дальше до правительста краєвого.

Особливо припильнуйте добре лїстів виборчих і реклямациї, бо як сего не при-

---

„Щож нам робити, га?“ спитав Матвій не розважуючи. „Збиратись нам, чи нї?... Чи будемо ждати?“

Одно другому глянуло в очи, над ними запанувала хвиля мовчаня. Ірина розплакалась не відповідаючи єму нїчого, Матвій обернув ся і мовчки пішов в поле. В голові єго бушували думки, одна другу поборювала, тай мучили єго. Довго ходив з похиленою головою по полю, і не міг на нїчо рішити. Зітхав, блудив очами, і знов зітхав... Як радо-би хотів, позбутись, всїх клопотів і не озираючись навіть, втечи до вітчини. — Та вернутись, годї, не було можливо, він-же засланий — щоб нїколи не вернути. Там було все продане, а гроші вже по дорозї розійшлись, Бог знає, чи тих пару копійок вистарчить дійти до „нової землї“. Нї вертати, нї лишитись, а нї далї йти, нїчо не мож.

І куди глянеш, кілько думай, нїкуди виходу, нї в лїво, нї в право. „Не їду я завтра, то значить „зруйноване“, думав Матвій повний якогось страху. Що єго найгірше тревожило, то гадка, що Микола може вмерти, коли всї відїдуть.

„Так знищити ся?“

І знов ставало перед ним питане, чи мають піддатись зовсїм знищеню, чи може-б ті ратували ся, що жиють, що здорові. — Поле, де він блукав, було покрите шатрами і деревляними бараками. Всюди стирчать навхрест коли, на них порозвішувані веренї і стара одїж і всяке дрантє. На здоптаній траві, сидїли люди, деякі гуртом, а другі осібняком. Одні курили люльки, другі робили з трісок огонь, з котрого відносив в гору прозрачний, синїй дим. Иньші латали білє. Там сидить молода мати з дитиною при грудях, не далеко бавлять ся

пильнуйте, як не будете в час реклямувати, то відтак все пропало, хотьби лїсти були і фальшиві.

Вибирайте-ж всюди певних і безпечних виборців, щоби вас і всю мужицку справу не зрадили. Нїчого так не бійте ся, як зради! Своїх виборців пильнуйте, щоби вони ворогам не запродали ся! Як так будете всї а всї поступати, то безпечно вийде послом ваш щирий приятель, щирий і добрий заступник мужицкої справи п. *Артур Малик!*

Лупій аґітує.

Вибори вже росписані на 10. жовтня. Румунські аґітатори роз'їхали-сь по селах, щоби затуманити очи нашому народови. Не обійде ся без гроший і упоюваня темної маси, щоби лишень позискати як найбільше голосів для свого кандидата Ончула. Аґітация вільна й ми би не мали нїчого проти того, єсли би не аґітували люди, котрі занимають становиско, котре наказує їм бути безсторонним. Та поки Лупій під покришкою поясненя банку аґітує за своїм шваґром Ончулом, получивши-сь з доморослими ворогами-кацапами, бо хто-ж не знає Богатирца зі Станівців. Не обходить ся без того, аби Лупій не почув гіркого слова правди з уст прозрілого, та осьвідомленого мужика, та воно присихає на Лупієви як на...

В попереднім числї нашої часописи писали ми про аґітацию в Волоскім Банилові, а нинї хочемо розказати про комедию, яку устроїв Лупій в Жадовій. Ми не помилили ся, що не банок, але вибір Ончула заставляє Лупія їздити по селах, та нїби про банок, а тим часом говорити про вибори, вихвалюючи свого шваґра під самі небеса.

В Жадові зібрало ся багато громадян в громадскім урядї, щоби почути від Лупія про банок. По коротенькім поясненю банку почав Лупій аґітувати за Ончулом. Не сам він був, а запросив собі до помочи попа Богатирца, представителя кацапскої гнилї аж з вашківського повіту. Двірник Іван Ґоян просив Лупія вказати їм чоловіка, котрий би так ревно заступав інтереси своєї кишенї як він — на що відповів Лупій, що єго шваґер „Ончул, то він чоловік проворний, жвавий". Що за проворний чоловік, то нехай послужить те, що Ончул, що сидить в Бернї, де бере порядні гроші яко директор краєвого заведеня обезпечень, пристав до гурту нїмецких панів і удає заїлого Нїмця проти Чехів. Проворний чоловік, бо на Буковинї він Румун, в Моравії Нїмець. Він готов стати усїм, щоби тільки позискати гроші. Гроші для нього сумлїнє, для нього усьо. „Малик, казав Ончул, є добрий судия, добрий чоловік, але не на посла, тому ви вибирайте Ончула, бо він заступить ваші

дїти — вганяють, иньші знов плачуть; стара баба стогне.. З шатрів лунав кашель хорих дїтий, там несесь тиха колискова пісня, або роздасть ся якесь терпке, погане слово, а часом тихе співуче бурмотанє молитви. І куди глянути, куди піти, всюди люди, всюди шатра, аж гень до берега ріки.

„Так, тепер чекай, аж прийдеш на порядок," проговорив Матвій глухим голосом не мов-би він встидав ся признатись у свому рішеню, і зітхаючи додав: „Божа воля!"

В тій хвили, коли се сказав, замкнув очи і хитав холовою.

„Бог дав, Бог і возьме", вспокоював жінку, — „коли будем жити, буде другий Микола, а сей, сей... все одно!"

* * *

Ніч була ясна, небо покрите мілїярдами зірок. Табор вандруючих дрімав на широкому полї, дрімали і люди по своїх шатрах. І Матвієва родина спала, заснув і він, захарчав. З просоня говорив він і викрикував. Лиш Ірина не спала. Вона, проста мужицка жінка, з широкими плечами з запалими грудьми сидїла на земли, з зігненою спиною і випростованими ногами. Її прижмурені очи були звернені на просторий, блїдий виднокруг. Губи висохлі, а по широкому вихудлому лици спадала струя слїз. Від часу, до часу втирала полою спідницї очи і ніс а потім знов дивилась туди, де лучилось небо з землею, або з лїсом де дві яснїли зорі. Вони мерегтїли так весело і яскраво, немов-би двоє її дїток дивились на неї. —

(Далї буде).

інтереси як найліпше“. Чи-ж може чоловік такий, як Ончул заступати інтереси нашого мужика, коли він приятель наших ворогів, дідичів та попів. Ні, ніколи не може бути він добрим заступником мужицкої кривди, бо він заступати буде інтереси панів — а мужик і дідич два вороги, які не можуть погодити ся, доки мужик мусить працювати на паньскім лані. Ончул є Румун, а ми Русини мусимо мати свого заступника нашого таки Русина, коли не хочемо, аби з нас сьвіт сьміяв ся, що ми не дбаємо за себе, не вміємо відогнати біди тільки нарікати, як біда насїла нам на карк. По такім виступив мужик Яровий Іля і питав ся, що зробив Ончул для нас. „Закони про знесенє рогаток, громадский закон, громадский виборчий закон, знесенє двірских обшарів і банок краєвий, крім послїдного не ввійшло єще нї одно в житє, бо цїсар не санціоновав єще і тому може з того єще нїчого не бути“ говорив Яровий. „Пане Лупій“, говорив Яровий, „кажете, що „Вільнодумний Союз“ розбив ся через позаплечні сплетнї Стоцкого, який виступав проти того, щоб ви не були президентом банку. Що-ж міг зробити оден Стоцкий, коли вас було єще 17-тьох“. „Їх було більше“, боронив ся Лупу, тай тут сам залїз в матаю. „То підхопив Яровий і кликнув „ото-ж бо є, що більше було за Стоцким, більше було проти Вас і вашого шваґра. Хто-ж зрадники, як не ви і он ваш шваґер Ончул, якого нам тепер накидаєте на посла. Що скаже тепер Ончул, як ті закони прийдуть назад до сойму. Він же ж не буде голосувати за знесенєм двірских обшарів, бо він тепер польский приятель“. Та на тім счинила ся буча. Прихвостнї польскі і румуньскі як і зрадники кацапи з Богатирцем на чолї піднесли крик, відобрати голос Яровому, мимо того, що не було нїякого порядку дневного і говорив хто хотїв без перешкоди доти, доки кадили Лупієви. „Ганьба кацапам, геть з ними“ кричали сьвідомі люди „ганьба зрадникам і дерунам нашої шкіри“. Раз треба вже з ними покінчити, бо доси не будемо ми спокійно сидїти в своїй хатї, доки не виметемо в який небудь спосіб сьмітя, що залягло наш поміст і спричиняє гнилизну дощок, та підвалини будівлї.

Таке то належне посрамленіє потерпіли кацапи, що звикли лучити ся з ворогами свого народа, щоби удержати ся єще якийсь час, бо добре знають, що вони в народа стратили вартість. Та й Лупія постигла належна кара, бо людям відкривають ся чим раз більше очи і певно, що така доля постигне у кождім нашім селї Лупіїв і їх приверженцїв кацапів.

Про ощадність.

(Де-що для робучого народа).

З нїмецкого переповів **Василь Тич.**

(Далї).

Чи лишень одні женщини мусять щадити?

Нераз почуєш, як мущина говорить: — „Най жінка щадить, я вже тото на ню здаю, заробляю й гроші даю її до рук, та й можу єї повірити, бо она крейцар три рази в долони оберне, поки єго видасть“. — Добре так, бо як она не за скупа, то все таки й милостини дасть по силам. Але щадити, то мусите обоє. Так-то повинно бути, та ба! не всегда так буває. Неоден муж заховує частину зарібку про себе самого, так, про свою приємність, а часом то й значнїйшу пайку. Решту, вже дасть жінцї, та ще й каже: — „Мусить тобі стасти“. — А потому то ще й гнїває ся, як бідна жінка негодна за ті гроші дати добру їду. А то-ж не так повинно водити ся. Обоє, й муж і жінка повинні працювати й щадити. Добрий отець в сем'ї нїколи не допустить, аби лишень жінка сама зберегала. Бо себе мож прирівнати до того, як то — на лихо — богато таких, що в церкві одним ухом проповіди слухають, а другим випускають. Як-що лишень жінка щадить, а чоловік гроші марнує, або на відворіть, то так річ має ся, як з порожною бочкою без дна. Лий в неї, скілько знаєш, а она все порожна.

Ти й дїти свої приучуй до ощадности.

Виведи їх в люди, але в люди звичайні та тверезі й ощадні. Зробиш ти инакше, то они й тебе переростуть й захочуть жити ще на більшу губу. А в тебе немає покладних гроший?! Не настарчиш ти вже потому їх забагань: корчма, гульба, забави всякі; от в-округ чого завер-

тять ся їх гадки та ненаситне бажанє. Не знайдесь в них для тебе пошанівку, їх буде перти до иньшого товариства. Ну, й що ти заподіяв? Не виховав ти їх ні собі ні їм на пожиток, значить ся, ти їм не дав щастя; ти невдоволених зробив з них. Нічо вже, товаришу, тепер не вдієш, не порадиш нічо, тобі з них потіхи не буде. Они й тебе й себе знещасливлять. От якій конець тій веселій пісонці. Але цить! — під сей голос я тобі ще засьпіваю. В таких разах буває богато

фалшивого блеску.

Як жінка робітника своїх дітий прибирає понад стан й хоче їх порівняти з богацькими, де-ж в неї тоді ощадність? В єї любого синочка мусять бути й майточки по коліна, й одяг цілий т. є. кацабайка, камізелька та майтки, всьо з одного матеріялу, й шапка ще до того хороша. А в десятилітного дурника найдеш й зарукавники крохмалені. — „Ах, — подумає собі неоден, чи варта-ж розводити ся над такими марницями?“ — Вір мені — з того дурника в зарукавниках виросте великий дурень, котрого вже нічо не вдоволить; та-ж він привик до забаганок з самого дитячого віку, кохана матінка, так єго привчила. Й з донечкою не инакше водить ся, от буде тобі любе дитя. Весело щебече оно та так то вже весело позирає ясними оченятами своїми на Божій сьвіт, що аж глянути мило. Таке дитя всякому любе, єму яло ся й найбіднїщій сукенчині. Ну, а що робить кохана мамонька? Она єго пристроїть, дасть куцу сукеночку, капелюшок червоний й чобітки пишні, гривку над чолом обітне; одно слово, малпу з него зробить. В мале, податливе серце діточе она покладе зерно пихи й милованя в добагах а дитина таки полюбить в конець тоті прибаги. Зілечко вкорінить ся й обгорне цілу животину. Та чи годить ся вже так над сим розводити ся? Чи се не дрібниці. — Ой ні, любий мій ремісниче! З малого виростає велике, невеличке лихо, се початок великому лихови. — Сокотись! Як має дитина набирати ся ощадности, коли она привикла до забагів? Се-ж неможливе. А потому, як такі діти доростуть, то вже певно они й собі нічого не зложать — тям собі сесе добре! — й родителям нічо не придбають. За богато в них потреб, за богато старунку за себе самих. І чи в праві тогди родителї нарікати, що за них діти не дбають? Таже они самі наварили тої каші! Кажуть люде: „З тим діти на сьвіт не приходять“. — Сесе правда, але того вже набирають ся. Инчі знов діти не ховані понад стан, й могли би пізнїще де-що заощадити та помочи родителям; та ба! коли они так ведені, що не знають за свій обовязок. От де нераз сидить

причина невдоволеня.

Ремісник нарікає: — „Не годен я вийти на своє, заробок не вистарчає“. — Тяжко єму, в день й в ночи розщибає ся гадками, яким би способом побільшити свій інтерес. — „Може вже за що инче возьму ся, най би заробляв більше!“ — Та нічо не придумає. Ну, а хоч би й придумав, то ще хто знає, чи тото єму вистарчить? Імовірно ні; бо у таких людий за більшими приходами і пиха зростає. Хто лишень шукає за більшими приходами, аби заспокоїти свою пиху та забаги, тому все буде неставати. От з відки то й бере ся, що дехто з малими приходами ліпше має ся, як иньший з велико більшими.

(Далї буде).

Із Січового руху.

Із Каменки.

В Камінці відбули ся другі загальні збори дня 14. ст. с. серпня с. р. о 1 годині по полудни в саді Панька Воротняка.

Іван Воротняк.

В неділю 6. серпня с. р. відбули ся перші загальні збори й отворене коша тов. „Січ“ в Милієві. На се торжество прибули „Січи“ з Карапчева, Іспаса й Чорногуз під проводом своїх кошових. Інтеліґенция була численно заступлена, за що її честь і вдячність.

На толоці перед читальнею, зібрав ся великий здвиг народа з Милієва, Іспаса, Банилова руского, Чорногуз, а навіть з Багни, й то в такім числї, що більше як

дві фальчі маюча толока була набута людьми так, що й протиснутись було годї.

Збори отворив місцевий учитель п. Ю. Ґулїн. Січовий батько Гордийчук, пояснив в довшій промові статути товариства. До старшини ввійшли: Юлїян Ґулїн кошовий, Лесьо Загул (Ілашів) осавул; Дмитро Рижко учитель, Михайло Скрипник скарбник, Михайло Кузек справник, Михайло Булїґа, Дмитро Загул, Михайло Вовк і Петро Булїґа, четарї, Іван Фраціор хорунжим, а Фока Колотило сурмач.

По роздачі лент забрав слово дїдич др. Т. Богосевич і пожелав товариству як найлїпшого розвою. Потім промовляли: п. Лучиньский, яко делеґат філїї „Руской Бесїди“ й „Руской Школи“, сьвящ. о. др. Бриндзан на тему: „Де згода в родинї“, господар з Іспаса п. Шпитко на тему згоди, п. Григоряк Стефан з Чорногуз на тему тверезости, слухач фільозофії п. Ізидор Цурканович в імени акад. тов. „Союз“, п. Лучиньский в імени „Січи“ чорногузкої, п. Кость Цурканович в імени „Січи“ карапчівскої, п. Синюк в імени „Каси“ з Іспаса.

Відтак наступили вправи — вперед для кождої Січи окремо, а потім для всїх чотирох разом, під командою кошового п. Лучиньского з Чорногуз і дефіляда перед прапорами, по чім Січи розійшлись домів.

Юлїян Ґулїн
кошовий.

Громадяни села Крещатика обходили 30. липня с. р. надзвичайно велике сьвято а то із тої причини, що запровадили в себе читальню і касу. На збори прибули професор Антін Клим і п. др. Лев Когут. Около 2. год. по полудни отворив п. проф. Антін Клим збори і по більше як дві годинї красній промові отворив громадянам очи про хосен який читальня народови приносить. Зібравши ся місцеві як і замісцеві люди слухали з великою увагою. Др. Лев Когут пояснив в дуже популярний спосіб велике значінє, яке каса народови приносить. По скінченю зборів перебули делеґати еще кілька хвиль межи місцевими людьми обговорюючи еще богато важних і поучаючих річий.

ВСЯЧИНА.

§ 19. печатного закона має свою силу і на тій підставі мусимо помістити спростоване від о. Корнила Томовича зі Звиняча, мимо того, що не сумнїваємось о правдї дописи, бо чи могла вона родити, чи до виводу яко кума йшла, все одно.

Звинячи, 1/14 VIII. 1905.

„На пôдставѣ § 19. печатного закона прошу въ слѣдующомъ числѣ вашой „Руской Ради“ о спростованы статіи пôдъ заглавіемъ „Хто відганяє людей від церкви“ изъ Чысла 31 дня 29 Липня (11 Серпня) 1905. 1) Неправдою естъ, що Марія жена Николая Книша дитину у мене крестила, бо она тôлько що 29. Мая (11. Юнія) 1905. вѣнчалася, слѣдовательно по природним законамъ родити еще не могла. 2) Неправдою естъ, що я отъ ней за виводъ по крещенію курку, сôлъ и 40 с. вымагалъ. 3) Неправдою естъ що я ю изъ церкви выганялъ. Свидителей для потвердженія моего спростованя маю 24. Прошу якъ найскорше клеветника менѣ назвати, въ противномъ случаю суду пренуждены до 3 денъ Редакцію за оклеветанъ до суду подати. Съ почтеніемъ *Корниліи Томовичъ,* приходникъ въ Звинячу.

Домаганє виявленя імени дотичної особи не можемо мимо найщирїйшої волї сповнити, бо то є редакцийна тайна.

ДОБРІ КАСИ!!

Хто хоче забезпечити добре свої гроші або дорогоцїнности, най удасть ся до фабрики кас **M. Adlersflügel, Wien, I. Franz Josefs Kai 27,** котрої вироби огнетревалих кас оказали ся скрізь найлїпшими. Робимо особливо уважними каси райфазеньскі, що можуть бути в сїй фірмі найлїпше обслужені. Каси Adlersflügel-а побирають майже всї буковиньскі і другі краєві каси райфазеньскі і скрізь висказують ся про них добре. В виду того, що каси сеї фабрики суть добрі, поручає їх і „Селяньска Каса“ всїм нашим касам як найлїпше.

Видає Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию відповідає ІВАН ЗАХАРКО.
З друкарнї „Руской Ради“ в Чернівцях, під зарядом Ів. Захарка.